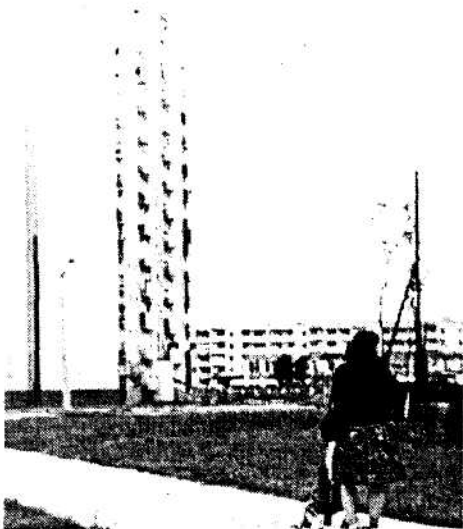

Ганна Яценко: «Все наше життя вмістилося у маленьку сумку»

Більше 30 років пройшло з моменту наймасштабнішої техногенної катастрофи ХХ століття - аварії на Чорнобильській АЕС. У ніч на 26 квітня 1986 року, в результаті ряду технічних помилок і «людського фактору» на четвертому енергоблоці ЧАЕС стався вибух, який повністю зруйнував реактор і змінив долі тисячі людей. За лічені секунди атмосфера поблизу станції була отруєна радіоактивними речовинами, що призвело до масової евакуації жителів Прип'яті - міста-супутника ЧАЕС. Всього за кілька днів 30-кілометрова зона навколо атомної електростанції перетворилася на безлюдну територію, отримавши зловісний статус - Чорнобильська зона відчуження. У осіб, які виконували різні аварійні роботи на четвертому енергоблоці, була зафіксована гостра променева хвороба. ЧАЕС - яка була «першопрохідцем» атомної енергетики України - стала символом однієї з найбільших техногенних аварій та екологічних катастроф світу. До Дня ліквідатора аварії на ЧАЕС наш кореспондент поспілкувалася з Ганною Яценко - жінкою, котра на час аварії мешкала в м. Прип'ять і пережила всі ці події

вікового брата, молода сім'я переїхала у прогресивне місто. У них народилося дві доньки Алла і Лариса. Чоловік, Анатолій, за освітою інженер-механік, працював прорабом (підготовлював фундаменти всіх громадських споруд), а Ганна - майстром управління будівництва Чорнобильської АЕС. Згодом і чоловіка перевели працювати на атомну станцію, де він займався монтажем різних технічних установок.

«Це було дуже гарне зелене місто. Багато молоді і дітей, - поринає у спогади Ганна Яценко. У п'ятницю вночі, коли сталася аварія, по радіо повідомили, що на головному блоці пожежа. Тоді чоловіка вдома не було, він поїхав в місто Овруч до батьків. Знайомі розповідали, що багато хто після вибуху виходив подивитись на пожежу, адже зі стони станції було видно незвичне сяйво.

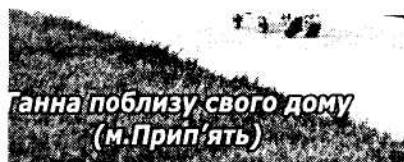
зупинився і сказав таке, що я до смерті пам'ятатиму: «Вибачте мені, але я на цю машину довго збирав гроші. Вийдіть, бо ви її заразите, а мені ще сім'ю треба возити». Виставив нас вночі серед лісу з дітьми на руках. Через деякий час зупинили ЗІЛ і так доїхали до Овруча. Декілька днів ми побули у родичів, та врешті я вирішила, що потрібно поїхати до мами на Костопільщину. В евакопункті нас попередили, щоб повідомляли про наше місце перебування. Тож в Костополі я прийшла в міліцію і зареєструвалася. На наступний день в Підлужжє прийшли КДБ. Скажили, щоб остаточно вирішили, де буде моє жити і влаштуватися на роботу. Я обрала Рівне, адже там була більша ймовірність працювати», - розповідає Ганна Михайлівна.

Зі спеціальним «червоним» направ-

Ганна з дочкою Ларисою (м. Прип'ять)

Після оздоровлення чоловік знову повернувся на ЧАЕС допомагати у ліквідації аварії. В вересні 1986 року нам дали трикімнатну квартиру в якій не було жодних меблів і ми були змушені певний час спати на підлозі. В кінці місяця дали компенсацію, але її не вистачило, бо в нас не було навіть найпростіших речей побуту. Пізніше нам дозволили поїхати у Прип'ять, щоб забрати документи і деякі дрібні речі. Зреш-

Ганна Михайлівна Яценко народилася 1955 року у селі Підлужне Костопільського району. Навчалася спочатку у опільській школі-інтернаті. Згодом очила Рівненську школу-інтернат і тила до інституту водного господарства та природокористування за спеціальністю «промислове громадське будівництво». Під час державної практики зустріла майбутнього чоловіка Володимира, який був родом з Житомирщини. Пара одружилася в 1976-му у званий «рік лебединої вірності», за народними висловлюваннями вважається раз в сто років.

У той час місто Прип'ять швидко розвивалося, середній вік жителів становив 26-28 років. За порадою чоловіка

Наступного дня була сонячна погода, я з дочками пішла прогулятися містом. Ввечері з сьомого поверха вперше помітила сірий дим над атомною, який переливався різними кольорами... Як парчева тканина. Виглядало це гарно, але чогось дуже лякало.

О третій ночі до мене прийшов сусід Олег, який працював військовим на ЧАЕС. Перше, що він сказав: «Слухай наше місцеве радіо, бо скоріше за все, буде повна евакуація міста». Тоді я ще не розуміла, що все на стільки серйозно. У неділю зранку прокинулася і побачила, що по вулицях їздять машини і м'ють асфальт милом. Думала, що всі геть сказилися, адже до першого травня це далеко. В обід по радіо об'явили загальну евакуацію жителів міста Прип'ять на три дні. Нам сказали взяти деякий одяг, документи і їжу. Паніки не було, адже всі знали, що їдуть лише на декілька днів. До кожного будинку під'їжджали автобуси, порожні квартири опечатували міліціонери. Загальною колоною нас повезли на Житомирщину, в село Поліське. Весь час, що ми їхали, на дорогу виходили люди і хрестилися. Адже їм казали, що в автобусах везуть покійників. Ми цього не могли зрозуміти!» - **пригадує Ганна Яценко.**

Анатолія Яценка залучили до ліквідації наслідків катастрофи, так як він був добре ознайомлений з будівлею атомної станції. Ганну з дітьми поселили в хатині стареньких дідуся і бабусі. Довго не думаючи, вони вирішили повернутися додому, адже там лишилися все нажите майно. Згодом жінка отримала повідомлення про те, що інженерно-технічному персоналу потрібно з'явитися на ЧАЕС для допомоги у ліквідації аварії. Ганна Михайлівна отримала відкріплення, адже вона виховувала двох дочок до 12 років. Після цього молодша мама, зі ще однією евакуйованою родичкою Галиною, вирішили поїхати до Овруча.

«Ми вийшли на головну дорогу в селі і зупинили машину. Грошей в нас лишилося мало, та на поїздку збрали. Дорогою спілкуючись з водієм, розповіли, що з міста Прип'ять. Доїхавши до лісу, він

ленням Ганна з дітьми поїхала в м.Рівне. Доньок влаштували в садок, дали кімнату в гуртожитку по вулиці Відінській, 8.

«Люди дуже вороже ставилися до чорнобильців, адже нам давали житло за яким була велика черга. Звинувачували нас в тому, що сталася аварія. Невдовзі чоловіка відпустили додому. І всією сім'єю в обов'язковому порядку нас направили до обласної лікарні в гематологічне відділення. Спочатку нам вимірювали радіаційний фон. На моєму волоссі було 1100 МкР (мікроренген) на годину, тому я була змушена повністю його підстригти. Ми всі лежали в одній палаті, щоб до нас не дай Бог ніхто не зайшов. Протягом десяти днів у нас брали лише аналізи і давали вітаміни. Весь одяг, який привезли з Прип'яті, забрали, на заміну не дали нічого...»

Згодом мене направили працювати в Рівненський аеропорт майстром відділу капітального будівництва. На роботі всі боялися зі мною спілкуватися. Одного разу на зборах висловили думку, що всім потрібно доплачувати за шкідливість праці, адже з ними працює розплідник радіації. Це було так принизливо! Всі люди живуть нормальним життям, а нас викинули з дому... Літо після аварії пройшло тяжко!

«...тою все наше життя...»
леньку сумку. Після цієї катастрофи ми весь час бідували, в нас забрали домівок, де ми встигли прижитися», - **пригадує Ганна з сльозами на очах.**

Анатолій Яценко був справжнім ліквідатором. Помер у травні 2007 року, не доживши до пенсії. Дочки Ганни та Анатолія вийшли заміж і народили дітей. Аварія на Чорнобильській АЕС змінила не одне життя і вплинула на стан здоров'я не одного покоління. Варто відзначити, що оптимізму жінки не має меж, завдяки цьому вона змогла пережити всі труднощі. Для того, щоб чимось допомогти дітям, Ганна Михайлівна продала квартиру в Рівному. Натомість придбала собі однокімнатну у Костополі, де живе уже п'ять років. І найбільший її біль в тому, що держава приділяє мало уваги людям, які досі страждають від наслідків цієї аварії.

Сподіваємося, що розуміння допоможе нам ніколи не повторити цих подій. Головне в Чорнобильській трагедії – її уроки. Ми не маємо права не вивчати їх. І найголовніше, щоб ці уроки не минули даремно для молодого покоління.

Ганна БУДЬКО

